

ה. **ובת בנה** של אשתו, ואפילו אינו בנו. שנאמר בהמשך הפסוק הנזכר, האוסר אשה ובתה: "את בת בנה ואת בת בתה לא תקח לגלות ערותה".

ו. **ובת בתה**, כאמור באותו הפסוק.

ז. ח. ט. **חמותו**,⁽³⁾ **ואם חמותו**, **ואם חמיו**. כולן נלמדות מאותו הפסוק הקודם, האוסר לקחת אשה ובתה, ואת בת בנה ובת בתה.

שהרי אם נשא אדם אשה הוא נאסר באמה, כי נמצא שהוא נושא אשה ובתה.

ומאותו הטעם גם אינו יכול לשאת את אם חמותו, כי נמצא שהוא נושא אשה ובת בתה.

ואינו יכול לשאת את אם חמיו, כי נמצא שנושא אשה ובת בנה.

י. **אחותו מאמו**. **ואחות אמו**

נפילה ליבום של כל אחת משתי עריות אלו,

תיתכן כאשר נשאן אחיו שהוא אחיו מאביו [ולא מאמו], ומצות היבום תלויה אך ורק באחיה מן האב ולא תלויה באחיה מן האם.

יב. **ואחות אשתו**, שאסורה עליו כל הימים שאשתו חיה.

ואם בשעת מיתת אחיו עדיין אשתו חיה, היא אסורה עליו עולמית, גם לאחר שתמות אשתו. כיון שבשעת הנפילה היא היתה אשת אח שיש עליה איסור ערוה, ולא הותרה אז ליבום.

יג. **ואשת אחיו מאמו**, האסורה עליו, שנאמר "ערות אשת אחיך לא תגלה". לא זה כולל כל סוג של "אשת אחיו", בין אחיו מאביו ובין אחיו מאמו.

ואין בה מצות יבום, לפי שלא נאמרה מצות יבום אלא באחיה מן האב.

יד. **ואשת אחיו שלא היה בעולמו**.

מצות יבום נאמרה אך ורק כשהיו שני

האח שהוא חמיו, ונופלת חמותו לפניו ליבום. מהר"ם ויתכן שנמנע רש"י מלהזכיר דוגמא זאת, היות ונחלקו תנאים במסכת סנהדרין אם חמותו אסורה עליו בכרת גם אחר מיתת אשתו. אחרונים.

התורה כתבה את איסור אשה ובתה, ואת איסור אשה וחמותה בשני פסוקים נפרדים. ולמדנו בגזירה שוה של "זימה זימה", שגם הפסוק "ואיש אשר יקח את אשה ואת אמה, זמה היא", הוא איסור לאו.

אך אין שני הלאוים הללו נמנים כלאוים חלוקים, היות והם ענין אחד, של אשה ובתה [הרמב"ם בספר המצוות, לא תעשה של"ז].

לעריות, שאיסור הנדה אינו אלא איסור ביאה, ואילו עריות יסוד דינם הוא שלילת הקירבה והאישות ביניהם, ואיסור הביאה הוא תוצאה משלילת הקירבה, ואינו איסור הביאה כשלעצמו [במכתבים, בסוף הספר].

3. רש"י מבאר שמת חמיו, בעלה של חמותו, ואחר כך נשא אחיו את חמותו, ומת אחיו בלי בנים.

ויכול היה רש"י לבאר בכגון שנשא ראובן את בת אחיו שמעון, ובכך נהיה אחיו שמעון לחמיו, ואשת שמעון אחיו נהייתה לחמותו, ולאחר מכן מתה אשתו של ראובן, ואין לשמעון בנים נוספים מלבד בתו שמתה, ולאחר מכן מת